

Avispea tuuleala detailplaneeringu koostamise lähteseisukohtadest ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmist

Hanke korras Väike-Maarja vallavalitsuse poolt valitud OÜ Kobras eksperdid on valmis saanud Avispea tuuleala detailplaneeringu koostamise lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi.

Väike-Maarja valla kehtiva üldplaneeringu alusel on vallas kaardistatud alad, mis sobiksid põhimõtteliselt tuuleenergeetika arendamiseks. Avispea piirkond, kus detailplaneeringut nüüd koostama hakatakse, kuulub selliste sobivate alade hulka. Kuigi tuuleenergia arendamine neil aladel ei ole välistatud, on selleks vajalik põhjalik kaalumine – sealhulgas keskkonna, maaomanike ja kogukonna seisukohtade kaalumine. Avispea tuuleala hõlmab Väike-Maarja valla üldplaneeringuga määratud tuuleenergia tootmiseks põhimõtteliselt sobivaid alasid nr 1, 9 ja 14, mida arendatakse koos.

Avispea tuulealal on elektritootmisest huvitatud TMV Green OÜ ja Sustainable Investments OÜ, kes on üles näidanud valmisolekut edasiliikumiseks ühtse detailplaneeringu menetlusega.

Detailplaneeringu eesmärk on selgitada välja, kas Avispeale oleks võimalik rajada taastuvenergiapark, mis ühendaks endas eelkõige tuuleparki koos alajaamadega ning elektri salvestusvõimalusi. Kokkuleppeliselt Väike-Maarja vallavalitsuse ja arendajate vahel rakendatakse 1000 m puhvrit elamutest (elahoone ja tuuliku laba pealtvaates projektsiooni vahel).

Planeeritavas tuulepargis soovitakse paigaldada kolmelabalisi horisontaalteljega tuulikuid. Praegu on tuulikute kõrgeimad seeriatootmises olevad mudelid teadaolevalt kuni 250–280 m tipukõrgusega. Seega on tuulikute tiiviku ehk rootori diameeter vahemikus 150–180 m ja torni/masti kõrgus 140–200 m. Tuulikuid paigutatakse üldiselt tuulepargis valdavas tuulesuunas üksteisest ligikaudu rootori 5–9 diameetri kaugusele ja teistes tuulesuundades ligikaudu rootori 3–5 diameetri kaugusele. Kaugus sõltub tuulikute tehnilistest nõuetest, soovtavast tootlusest, tuuleoludest ning võimalikest keskkonna piirangutest.

Selles menetluse etapis pole teada tuulikute täpsed asukohad ja nende arv ning see selgub edaspidises detailplaneeringu menetluse etapis.

Mida planeering katab?

Planeeringu tulemusel määratakse kindlaks tuulikute, salvestite ja võimalike alajaamade asukohad, ligipääsuteed, tehnovõrgud ja muu vajalik taristu. Hinnatakse vajadust maakasutuse muutmiseks ning võimalike servituutide või avalike teede kavandamiseks. Iga tuuliku asukoht sõltub kõige muu hulgas maaomaniku ja arendaja vahelisest kokkuleppest. Krundid elektrituulikute ehitamiseks moodustatakse viisil, mis võimaldab maksimaalselt säilitada põllumajanduslikku ja metsamajanduslikku maakasutust.

Oluline on märkida, et planeeringuala kogupindala ulatub ligikaudu 842 hektarini.

Detailplaneeringu koostamise protsessi käigus võib planeeringuala tuulepargi tehnovõrkude rajamise eesmärgil laieneda. Seda otsustatakse eraldi.

Keskkonnamõju strateegilise hindamine (KSH)

KSH programmi koostamise eesmärk on tuvastada võimalikud olulised mõjud ja valdkonnad, mis vajavad hindamist. Keskkonnaelemendid ja mõjuvaldkonnad, mille puhul olulist negatiivset mõju ei esine, jäetakse KSH aruandes käsitlemata. See võimaldab keskenduda aruande

koostamisel kõige olulisematele teemadele. Kui aga KSH aruande koostamise käigus selgub lisanduva teabe põhjal, et mõni esialgu ebaoluliseks hinnatud valdkond vajab siiski põhjalikumat käsitlemist, siis see lisatakse aruandesse.

KSH käigus esitatakse mõjutatava keskkonna kirjeldus ja keskkonnaseisundi hinnang lähtudes erinevatest riigi andmebaasidest ja varasemalt läbiviidud uuringutele tuginedes. KSH koostamise käigus viiakse läbi täiendavad taimestiku, nahkhiirte ja linnustiku uuringud.

Võimalikult suures ulatuses kasutatakse mõjude hindamise läbiviimisel Keskkonnaagentuuri 2024. a töös „Tuuleenergeetika arendamiseks täiendavate alade kaardistamine“ esitatud uuringu tulemusi, kuna detailplaneeringu ala kattub uuringus hõlmatud Väike-Maarja-Vinni alaga.

KSH käigus analüüsitakse kavandatava tegevuse võimalikke olulisi keskkonnamõjusid (kaasnevate tagajärgede kaudu) ning hinnatakse mõjude ulatust. Samuti hinnatakse kumulatiivseid ja kaudseid mõjusid ning koosmõju teiste tegevustega, tehakse koostööd asutustega, millel on mõju hindamise läbiviimiseks asjakohast teavet ning kaasatakse avalikkus.

Hindamisel analüüsitakse meetmeid, mis on kavandatud olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks ja leevendamiseks, ning hinnatakse nende tõhusust.

Alternatiivide tekkimisel käsitletakse võimalikke alternatiive (need võivad seisneda tuulikute paiknemises, arvus, ühenduskaablite või juurdepääsuteede asukohtades). Mõju hindamise tulemusel tehakse põhjendatud ettepanek keskkonnaseire tingimuste määramiseks. Vajaduse tekkimisel viiakse läbi Natura asjakohane hindamine.

Planeeringu ja KSH protsessi kohta leiab täiendavat teavet Väike-Maarja valla kodulehelt ning kõik huvilised on oodatud avalikel aruteludel osalema.

Väike-Maarja vallavalitsus